

Nefndasvið Alþingis
Efnahags- og viðskiptanefnd
b/t. nefndarritara
Austurstræti 8-10
150 Reykjavík

Reykjavík, 25. nóvember 2014

Efni: Frumvarp til laga um breytingu á lögum um yfirskattanefnd o.fl. lögum (363. mál)

Viðskiptaráð þakkar efnahags- og viðskiptanefnd Alþingis fyrir það tækifæri að fá að veita umsögn um ofangreint frumvarp. Með frumvarpinu er meðal annars lagt til að yfirskattanefnd taki við verkefnum ríkistollanefndar og ríkistollanefnd verði lögð niður. Þá kveður frumvarpið á um að fellt verði brott skilyrði í lögum um virðisaukaskatt um að ágreining um skattskyldu og skattfjárhæð virðisaukaskatts megi einungis bera undir dómstóla ef yfirskattanefnd hefur áður úrskurðað um ágreininginn. Einnig er lagt til að skýrt verði kveðið á um það í lögum að bera megi ákvarðanir um alla þætti skattamála undir dómstóla.

Viðskiptaráð styður frumvarpið og telur breytingar þær sem það kveður á um vera til bóta. Þó telur ráðið að ganga megi lengra í umbótum á regluverki yfirskattanefndar. Málsmeðferðartími hjá nefndinni, sem er æðsti úrskurðaraðili á stjórnvöldum í skattamálum, er langur. Til marks um þetta var hann að meðaltali 270 dagar árið 2012 en 28 mál voru afgreidd eftir að yfir 480 dagar höfðu liðið frá móttöku þeirra.¹ Í skýrslu nefndar um athugun á stjórnvöldum skattamála kom fram að nauðsynlegt væri að stytta málsmeðferðartíma hjá yfirskattanefnd.

Í b-lið 4. gr. frumvarpsins er lagt til að stjórnvaldi verði ekki skylt að veita umsögn um kæru til yfirskattanefndar en það hafi 45 daga frest til þess, telji það tilefni til. Ákvæðið er í samræmi við tillögur nefndar um athugun á stjórnvöldum skattamála sem taldi slíka breytingu vera til þess fallna að stytta málsmeðferðartíma hjá yfirskattanefnd. Þótt framangreind breyting væri vissulega til bóta tekur Viðskiptaráð undir þau sjónarmið sem koma fram í umsögn Deloitte um þessa grein frumvarpsins. Að mati ráðsins ætti að stytta þann frest sem stjórnvald hefur til að skila umsögn í 30 daga. Enn fremur ætti að skylda stjórnvald til að tilkynna það til yfirskattanefndar svo fljótt sem auðið er ef það hyggst ekki veita umsögn um mál. Slíkar breytingar væru til þess fallnar að stytta málsmeðferðartíma fyrir nefndinni.

¹ Skýrsla nefndar um athugun á stjórnvöldum skattamála. Slóð:
<http://www.fjarmalaraduneyti.is/media/frettir/Stjornsysla-skattamala.pdf> (bls. 26)

Til viðbótar við langan afgreiðslutíma ríkir ógagnsæi um úrskurði yfirskattanefndar. Samkvæmt 14. gr. laga um yfirskattanefnd ber henni að birta helstu úrskurði sína, í það minnsta þá sem hafa fordæmisgildi. Undanfarin ár hefur yfirskattanefnd þó birt fáa úrskurði. Til að mynda birti nefndin tæplega 3% úrskurða sinna árið 2012. Skattrannsóknarstjóri ríkisins birtir einnig þá úrskurði nefndarinnar í sektarmálum sem hann á aðild að og það hækkar hlutfall birtra úrskurða í 6% fyrir árið 2012. Nefnd um athugun á stjórnsýslu skattamála gerði í skýrslu sinni athugasemd við þetta lága hlutfall og taldi það óásættanlegt.² Var það mat nefndarinnar að væru fleiri úrskurðir yfirskattanefndar birtir mætti ætla að málum hjá henni myndi fækka þegar skattaðilum yrði ljóst hvernig lögum hefði verið beitt í sambærilegum málum hjá nefndinni. Viðskiptaráð tekur undir þessi sjónarmið.

Því ógagnsæi sem ríkt hefur um úrskurði yfirskattanefndar fylgir ekki einungis óvissa um framkvæmd skattalaga heldur hallar á skattaðila í samskiptum við stjórnvöld af þessum sökum. Viðskiptaráð hefur fengið ábendingu um að í einhverjum tilvikum hafi stjórnvöld grundvallað niðurstöður sína í deilumálum við borgara á úrskurði yfirskattanefndar sem ekki var birtur almenningi. Enn fremur hefur ríkisskattstjóri vísað til óbirtra úrskurða í málatilbúnaði sínum. Núverandi fyrirkomulag veldur því aðstöðumun á kostnað almennra borgara og eykur auk þess hættu á misjafnri meðferð sambærilegra mála.

Viðskiptaráð tekur undir markmið lagafrumvarps þessa og telur breytingarnar sem það kveður á um vera til bóta. Ráðið telur þó rétt að efnahags- og viðskiptanefnd beiti sér fyrir því að lögum um yfirskattanefnd verði breytt þannig að unnt verði að stytta málsmeðferðartíma og að yfirskattanefnd verði skylt að birta alla úrskurði sína.

Viðskiptaráð leggur til að frumvarpið nái fram að ganga að teknu tilliti til ofangreindra athugasemda.

Virðingarfyllt,

Marta Guðrún Blöndal
Lögfræðingur Viðskiptaráðs Íslands

² Skýrsla nefndar um athugun á stjórnsýslu skattamála. Slóð:
<http://www.fjarmalaraduneyti.is/media/frettir/Stjornsysla-skattamala.pdf> (bls. 41)